

Sygn. akt VI U 417/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	stażysta Michał Maśnik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 października 2016 r. w S.

sprawy P. F. (1)

przeciwko Likwidatorowi Funduszu Alimentacyjnego – Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

o umorzenie należności z tytułu świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego

na skutek odwołania P. F. (1) od decyzji Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego – Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 marca 2016 roku nr (...)

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 marca 2016 r. Likwidator Funduszu Alimentacyjnego - Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmówił P. F. (1) umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w kwocie 9.258,25 zł. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że P. F. nie wykazał, aby w jego przypadku zachodziły szczególne okoliczności uzasadniające umorzenie należności wynikające z art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wyjaśniono, że umorzenia należności nie uzasadniają niewielkie dochody oraz trudna sytuacja finansowa, skoro zła kondycja finansowa jest cechą większości zobowiązanych, za których świadczenia wypłacał fundusz alimentacyjny.

P. F. (1) odwołał się od powyższej decyzji, wskazując, iż jest osobą bezrobotną zarejestrowaną w PUP w S. bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Zamieszkuje wraz z matką, prowadzi jednak odrębne gospodarstwo domowe. Nie posiada żadnych oszczędności, ani majątku ruchomego i nieruchomości. Podkreślił, że nie korzysta z pomocy opieki (...) w S.. Dodatkowo zaznaczył, że w 2008 r. uległ poważnemu wypadkowi w Hiszpanii, co utrudnia mu podjęcie pracy. W wyniku wypadku połamał obie nogi.

Likwidator Funduszu Alimentacyjnego wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc, iż sytuacja majątkowa i zdrowotna zobowiązanego nie świadczy o występowaniu szczególnych okoliczności uzasadniających umorzenie należności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. F. (1), urodzony w dniu (...), od roku 2001 nie wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego wobec syna P. F. (3), urodzonego w dniu (...) ze związku z E. R.. P. F. (3) przebywa obecnie w rodzinie zastępczej.

Bezsporne.

Wobec bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wypłacał na rzecz małoletniego P. F. (3) świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

P. F. (1) posiada zadłużenie wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 9258,25 zł.

Bezsporne.

W dniu 25 kwietnia 2016 r. P. F. (1) złożył wniosek o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń wraz z 5% opłatą na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu alimentacyjnego, po rozpatrzeniu którego Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - Likwidator Funduszu Alimentacyjnego wydał w dniu 18 marca 2016 r. zaskarżoną decyzję odmowną.

Bezsporne.

P. F. (1) nie pobiera świadczeń emerytalno-rentowych. Nie korzysta również z pomocy (...) Centrum (...).

Bezsporne, a nadto dowody:

- zaświadczenie ZUS z 22.04.2016 r. – k. 2 plik IV akt ZUS;

- zaświadczenia (...) k. 4, 20 plik IV akt ZUS.

P. F. (1) od 22 kwietnia 2016 r. jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku.

Bezsporne, a nadto: karta wizyt bezrobotnego - k. 3, 21 plik IV akt ZUS.

P. F. (1) mieszka ze swoją matką w S.. Osiąga dochody wyłącznie z pracy dorywczej. Nie posiada własnego mieszkania, majątku nieruchomego, ruchomego czy innych praw majątkowych. Jego stan zdrowia, w tym także związany z przebyciem w Hiszpanii wypadkiem, uległ poprawie.

Bezsporne, a nadto dowody:

- oświadczenie – k. 12-16 plik IV akt ZUS;

- wyjaśnienia P. F. (1) – w formie elektronicznej oraz protokół – k. 29-29v akt sądowych.

Wobec P. F. (1) prowadzone jest postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Szczecinie. P. F. (1) dokonuje dobrowolnych wpłat do Kancelarii (...) w kwotach po 30-50 zł. Obecnie jego zaległość wobec wierzyciela na rzecz którego jest prowadzona egzekucja wynosi ponad kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Dowód: notatka urzędowa – k. 33 plik IV akt ZUS.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie mogło zostać uwzględnione.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie co do zasady leżał poza sporem. Sąd ustalił go w oparciu o zgromadzone w toku postępowania sądowego dokumenty – zarówno te z akt prowadzonych przez Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego

= Prezesa ZUS, jak i te przedłożone przez składającego wniosek – dowody te uznano za wiarygodne, jako wzajemnie ze sobą korespondujące i nie budzące wątpliwości co do ich autentyczności. Jako że odwołujący nie kwestionował wysokości swego zadłużenia względem Funduszu Alimentacyjnego, sporne jedynie pozostawało wyłącznie to, czy zachodziły przesłanki do umorzenia P. F. (1) ciężących na nim do spłaty zobowiązań wobec Funduszu.

Zgodnie z treścią przepisu art. 68 ust. 1 ustawy z 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015r. poz. 114), w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. Ustawa nie określa przy tym co należy rozumieć przez owe „szczególnie uzasadnione przypadki”, pozostawiając tę kwestię do oceny w świetle okoliczności konkretnej sprawy.

W niniejszej sprawie, zdaniem sądu, nie zostały spełnione przesłanki do przyjęcia, iż w przypadku P. F. (1) zachodzi „szczególnie uzasadniony przypadek” w rozumieniu powyższego przepisu. Za taki przypadek można uznać bowiem sytuację, gdy osoba zobowiązana nie ma – z przyczyn rodzinnych lub zdrowotnych, nie zaś z przyczyn finansowych - możliwości spłaty zadłużenia i wedle wszelkiego prawdopodobieństwa nie odzyska tej możliwości. Takie sytuacje mogą zaistnieć więc np. w przypadku osób ciężko chorych, a przez to trwale całkowicie niezdolnych do pracy, co do których dodatkowo nie istnieją pomyślne rokowania, że stan ten w najbliższej przyszłości ulegnie zmianie. W grę mogą też wchodzić nadzwyczajne kwestie rodzinne, np. konieczność stałego sprawowania osobistej opieki nad ciężko chorym członkiem najbliższej rodziny, uniemożliwiająca w praktyce wykonywanie pracy zarobkowej. W orzecznictwie sądów podnosi się natomiast, że okoliczności szczególnie uzasadnione oznaczają sytuacje wyjątkowe (nadzwyczajne), powstałe w wyniku wypadku losowego, niezależne od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja uległa takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2008 r., II UK 359/07; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 stycznia 2013r., III AUa 1201/12).

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy trzeba wskazać, że P. F. (1) zarówno we wniosku o umorzenie, jak i w treści odwołania od niekorzystnej dla niego decyzji jako szczególną okoliczność, która miałaby uzasadniać umorzenie ciężących na nim należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych przez fundusz świadczeń, wskazywał przede wszystkim na swoją ciężką sytuację ekonomiczną, brak stałej pracy oraz brak perspektyw na jakąkolwiek pracę z uwagi na ciężki stan zdrowia. W trakcie przesłuchania przed sądem przyznał przy tym, że obecnie stan jego zdrowia nie jest już wcale zły, gdyż wprawdzie w czasie pobytu w Hiszpanii uległ wypadkowi, to jednak obecnie wyzdrowiał. Podkreślał także, że nie może podjąć żadnej stałej pracy, gdyż w takiej sytuacji od razu komornik „zabierze mu” większość pensji.

Mając te twierdzenia na uwadze, należy przypomnieć, że „szczególnie uzasadniony przypadek” uzasadniający możliwość umorzenia należności wobec funduszu alimentacyjnego musi dotyczyć innej sytuacji niż ta, która stanowiła podstawę do przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Świadczenia z funduszu są zaś przyznawane wówczas, gdy osoba zobowiązana do alimentów nie wywiązuje się z tego obowiązku i nie jest możliwe wyegzekwowanie tego od niej przez komornika sądowego; taka sytuacja zachodzi zaś zazwyczaj wówczas, gdy osoba zobowiązana do alimentów nie ma stałych dochodów i majątku. Brak stałych dochodów i związana z tym trudna sytuacja materialna są więc okolicznościami dotyczącymi wszystkich (lub niemal wszystkich) dłużników alimentacyjnych. Dlatego też w przywołanym na wstępie art. 68 ustawy o świadczeniach rodzinnych ustawodawca nie odwołał się w ogóle do okoliczności związanych z sytuacją finansową czy majątkową dłużnika, wskazując że znaczenie mają wyłącznie okoliczności związane z jego sytuacją zdrowotną czy rodzinną. Dodatkowo, wnioski o rozłożenie należności na raty, a już zwłaszcza o całkowite umorzenie należności, czego domagał się P. F. (1), mogą zostać uwzględnione nie wtedy, gdy są „uzasadnione”, ale wyłącznie wtedy gdy są „**szczególnie** uzasadnione”. Oznacza to, że znaczenie prawne mają naprawdę tylko wyjątkowe sytuacje, w których znalazł dłużnik.

Mając to na uwadze trzeba podkreślić, że P. F. (1) jest osobą stosunkowo młodą, w pełni możliwości zarobkowych. Jego stan zdrowia nie odbiega od przeciętnego, nie znajduje się także w żadnej nadzwyczajnej sytuacji rodzinnej. Brak było więc podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Na zakończenie, w związku z treścią dokumentów dołączonych do wniosku o uzasadnienie, trzeba wskazać, że bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostaje fakt, iż po wydaniu zaskarżonej decyzji Likwidator Funduszu Alimentacyjnego wydał kolejną decyzję, którą rozłożył P. F. (1) na raty ciężące na nim zadłużenie. W niniejszym postępowaniu ocenie podlegało bowiem wyłącznie to, czy istnieją podstawy do całkowitego umorzenia zaległości, gdyż tego domagał się odwołujący. Nie wykluczało to jednak samodzielnego podjęcia przez Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego innej, korzystnej dla odwołującego decyzji dotyczącej jego zadłużenia.

SSO Monika Miller-Młyńska

Zarządzenia:

1. (...)
2. (...)